

ADVOKATFORSIKRINGEN

For medlemmer av Advokatforeningen

- Sikkerhetsstillelse
- Profesjonsansvarsforsikring
- Kriminalitetsforsikring

For medlemmer av
Den Norske Advokatforening

VILKÅR

Gjelder fra 1. januar 2012

1.	<i>Generelle forhold</i>	3
1.1.	Avtalens parter	3
1.2.	Avtalen	3
1.3.	Regler for kollektivavtalen. FAL § 9-2	3
1.4.	Opphør, utelukkelse eller adgangsnekt.....	4
1.5.	Forholdet mellom virksomhet og forsikringsform	4
1.6.	Personopplysninger.....	5
2.	<i>Sikkerhetsstillelse for advokatvirksomhet</i>	6
2.1.	Hvem omfattes av sikkerheten.....	6
2.2.	Hva omfatter sikkerheten.....	6
2.3.	Sikkerhetens størrelse, advokatvirksomhet.....	6
2.4.	Oppgjør under sikkerhetsstillelse	6
2.5.	Regress.....	6
2.6.	Opphør / oppsigelse av sikkerhet.....	6
3.	<i>Sikkerhetsstillelse (utvidelse) for eiendomsmegling</i>	7
3.1.	Hvem omfattes av sikkerheten.....	7
3.2.	Hva omfatter sikkerheten.....	7
3.3.	Sikkerhetens størrelse	7
3.4.	Ansvar for premie.....	7
3.5.	Oppgjør under sikkerhetsstillelse	7
3.6.	Regress.....	7
3.7.	Opphør / oppsigelse av sikkerhet.....	7
4.	<i>Profesjonsansvarsforsikring for advokatvirksomhet</i>	8
4.1.	Hvem forsikringen gjelder for.....	8
4.2.	Hva forsikringen omfatter.....	8
4.3.	Hva forsikringen ikke omfatter (unntak).....	8
4.4.	Utvidet dekning for mediehandling	9
4.5.	Hvor gjelder forsikringen	10
4.6.	Når gjelder forsikringen	10
4.7.	Forsikringssum	10
4.8.	Sikkerhetsforskrifter.....	10
5.	<i>Profesjonsansvarsforsikring for eiendomsmegling</i>	12
5.1.	Hvem forsikringen gjelder for.....	12
5.2.	Hva forsikringen omfatter.....	12
5.3.	Hvor gjelder forsikringen	12
5.4.	Når gjelder forsikringen	12
5.5.	Hva forsikringen ikke omfatter	12
5.6.	Forsikringssum	12
5.7.	Sikkerhetsforskrifter.....	13
6.	<i>Kriminalitetsforsikring</i>	14
6.1.	Hvem forsikringen gjelder for – sikrede.....	14
6.2.	Hva forsikringen omfatter.....	14
6.3.	Hvor forsikringen gjelder	15
6.4.	Når forsikringen gjelder	15
6.5.	Forsikringssum	16
6.6.	Serieskadeklausul	16
6.7.	Hva forsikringen ikke omfatter (unntak).....	16
6.8.	Sikkerhetsforskrifter.....	16
7.	<i>Behandling av erstatningskrav</i>	17
7.1.	Sikredes plikter ved mottatte krav (profesjonsansvarsforsikring eller sikkerhetsstillelse).....	17
7.2.	Forsikringsgivers/sikkerhetsstillers plikter ved mottatte krav (profesjonsansvarsforsikring eller sikkerhetsstillelse)	17
7.3.	Sikredes plikter ved oppdagelse av kriminelle forhold (kriminalitetsforsikringen).....	17
7.4.	Dokumentasjon av tap ved oppdagelse av kriminelle forhold (kriminalitetsforsikringen).....	18
7.5.	Serieskadeklausul	18
7.6.	Egenandel for forsikring.....	18
7.7.	Begrensninger i Forsikringsgivers erstatningsplikt.....	18
7.8.	Svik mot forsikringsgiver	19
7.9.	Foreldelse.....	19
7.10.	Adresse.....	19

1. Generelle forhold

1.1. Avtalens parter

Forsikringstaker:	Den Norske Advokatforening (Advokatforeningen)
Sikrede:	Medlem som har tilsluttet seg avtalen, og som fremgår av forsikringsbeviset.
Sikkerhetsstiller/ Forsikringsgiver:	Chartis Europe S.A.

1.2. Avtalen

1.2.1. Hva avtalen gjelder for

Avtalen omfatter sikkerhetsstillelse som følger av domstoloven og advokatforskriften, formuesskadeforsikring og kriminalitetsforsikring. I tillegg gjelder alminnelige erstatningsrettslige regler og lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989 nr. 69 (FAL).

1.2.2. Forsikringsavtalen består av

- forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner
- vilkår for sikkerhetsstillelse, profesjonsansvars- og kriminalitetsforsikring gjeldende fra 1. januar 2012

1.3. Regler for kollektivavtalen. FAL § 9-2

Forsikringen er ettårig, med ikrafttredelsesdato 1. januar 2012. Forsikringen er kun tilgjengelig for medlemmer av Advokatforeningen, og forutsetter separat søknad om deltakelse. Forsikringen kan tidligst tre i kraft når medlemskap i foreningen og søknad om deltakelse i forsikringen er innvilget.

Deltakelse i sikkerhetsstillelse og forsikring for eiendomsmegling forutsetter deltakelse i Advokatforeningens kollektive profesjonsansvarsforsikring for advokatvirksomhet. Forsikring for eiendomsmeglingsforetak forutsetter at fagansvarlig er advokat med aktiv advokatbevilling.

For advokatfullmektiger hvor prinsipalen har sikkerhetsstillelse i Advokatforeningens kollektivordning skal det tegnes egen profesjonsansvarsforsikring for fullmektigen.

Søknad om deltakelse i sikkerhetsstillelsen og forsikringen og melding om endringer eller oppsigelse sendes skriftlig til Advokatforeningen. For søknad om deltakelse henvises til skjematikk for innmelding på Advokatforeningens hjemmesider (advokatforeningen.no). Advokatforeningen fører fortegnelse over medlemmene, og premiebetaling finner sted til Advokatforeningen.

Ved innmelding senere i året beregnes premie etter et pro rata prinsipp, basert på antall måneder som omfattes. For inntreden inne i en måned beregnes premie for hele måneden.

FAL § 3-6 er fraveket ved at det ikke gis ristorno ved medlemmers oppsigelse i løpet av forsikringsperioden (1. januar – 31. desember 2012).

Ristorno gis dersom Advokatforeningen sier opp sikkerhetsstillelsen og forsikringen i løpet av perioden, og kun dersom det kan dokumenteres at det er tegnet nye avtaler som dekker ansvaret for den periode det kreves ristorno for. Ristorno beregnes fra første hele måned etter at forannevnte vilkår er oppfylt.

Deltaker kan utelukkes fra kollektivordningen dersom medlemmet ikke lenger er medlem av Advokatforeningen. Forsikringen opphører for medlemmets vedkommende 14 dager etter at skriftlig påminnelse er sendt fra selskapet eller Advokatforeningen.

Dersom sikrede taper sin advokatbevilling ved dom, eller bevillingen opphører på annen måte, herunder trer ut av kraft, jf. bestemmelsene i domstoloven § 230, plikter medlemmet å varsle Advokatforeningen straks avgjørelsen er kommet til vedkommendes kunnskap.

1.4. Opphør, utelukkelse eller adgangsnekt

Deltaker kan utelukkes eller nektes adgang til forsikringen dersom:

- det i løpet av de siste tre år har vært reist eller varslet mer enn to skadesaker (gjenstand for konkret behandling)
- vedkommende har voldt skade forsettlig, eller det er foretatt utbetaling under sikkerhetsstillelsen
- erstatningsansvar er pålagt for virksomhet som ligger utenfor den tillatte virksomhet som advokat
- angitte sikkerhetsforskrifter ikke er overholdt
- oppgaver over eiendomssalg som er grunnlag for beregning av profesjonsansvarspremie for eiendomsmegling ikke er inngitt av advokat eller foretak innenfor angitte tidsfrister
- fagansvarlig advokat ikke har oppfylt eiendomsmeglingsforskriften § 2-8, ikke oppfylder kravene til eierinteresse som angitt i disse vilkår, eller foretaket ikke lenger har advokat som fagansvarlig.
- premie ikke betales innen angitt frist

Forsikringen opphører for deltakerens vedkommende 14 dager etter at skriftlig påminnelse er sendt fra forsikringsgiver eller Advokatforeningen.

1.5. Forholdet mellom virksomhet og forsikringsform

Den enkelte advokat skal velge forsikringsomfang ut fra det virkefelt vedkommende har.

1.5.1. Bedriftsadvokat.

Virksomhet som iht. domstoloven § 233 a er definert som advokatvirksomhet som utøves av en ansatt advokat som i det vesentlige utfører oppdrag for sin arbeidsgiver eller for andre selskaper som tilhører samme konsern. For slik advokatvirksomhet skal det ikke utad gis inntrykk av at det utøves frittstående advokatvirksomhet.

Dersom det er tegnet forsikring som bedriftsadvokat vil forsikringen ikke omfatte ansvar for skade eller tap som forvoldes ved virksomhet i ansettelsesforholdet.

1.5.2. Organisasjonsadvokat.

Virksomhet som iht. domstoloven § 233 b er definert som advokatvirksomhet som utøves av en advokat ansatt i en forening eller et lag når bistanden i det vesentlige ytes til medlemmene, og bistanden til andre enn medlemmer er av samme art som den bistanden som ytes til medlemmene.

Dersom det er tegnet forsikring som organisasjonsadvokat vil forsikringen ikke omfatte skade eller tap som forvoldes ved bistand av annen art enn det som følger av første ledd.

1.5.3. Bivirksomhet.

Forsikringen for bedriftsadvokater og organisasjonsadvokater omfatter likevel vedkommendes personlige ansvar ved advokatvirksomhet utenfor ansettelsesforholdet, med følgende begrensninger:

- Total årlig omsetning for bivirksomhet kan ikke overstige kr 200.000
- Forsikringen omfatter ikke rådgivning innenfor skatt og avgiftsrelaterte spørsmål
- Forsikringen omfatter ikke rådgivning i forbindelse med selskapstransaksjoner (M&A) dersom transaksjonsverdien overstiger kr 1.000.000

Det er en forutsetning at virksomheten er meldt Tilsynsrådet for advokatvirksomhet i henhold til advokatforskriftens § 1-1.

1.6. Personopplysninger

De personopplysninger medlemmet avgir til Advokatforeningen er nødvendige for å kunne administrere forsikringene og oppfylle våre forpliktelser overfor forsikringselskapet. I forbindelse med sikkerhetsstillelser vil det bli avgitt opplysninger om navn på person, navn på firma, fødselsnummer og sikkerhetens størrelse til Finanstilsynet og Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Etter personopplysningsloven har sikrede rett til å få innsyn i de opplysninger Advokatforeningen har, og rett til å kreve at Advokatforeningen retter feilaktige eller ufullstendige opplysninger.

Ved tilslutning til denne avtale gir sikrede samtykke til at forsikringstaker gis tilgang til følgende opplysninger om skadesaker: Skadevolders navn, antall skader, ansvarsgrunnlag, størrelse på reserver og utbetalinger. Disse opplysninger vil benyttes ved forvaltningen av forsikringsavtalen jf. pkt 1.4.

2. Sikkerhetsstillelse for advokatvirksomhet

2.1. Hvem omfattes av sikkerheten

Advokat som utøver advokatvirksomhet i eget navn.

2.2. Hva omfatter sikkerheten

Sikkerheten dekker erstatningsansvar advokaten pådrar seg ved utøvelse av advokatvirksomhet i henhold til advokatforskriften kap 2. Herunder omfattes tilbakeføring av salær eller godtgjørelse iht. tvangskraftig beslutning eller dom.

Sikkerheten dekker ikke ansvar som advokaten etter bestemmelse i eller i medhold av annen lov har stilt annen sikkerhet for.

2.3. Sikkerhetens størrelse, advokatvirksomhet

Sikkerhet stilles med følgende beløp:

- For advokater uten advokatfullmektig, jf. advokatforskriften § 2-5 første ledd: kr 5 mill.
- For advokater som har autorisert(e) advokatfullmektig(er),
jf. advokatforskriften § 2-5 annet ledd: kr 8 mill.

For advokat som utøver inkassovirksomhet må sikkerheten oppfylle de krav som følger av advokatforskriften § 2-5 tredje ledd.

Ved reduksjon av sikkerheten som følge av utbetalinger skal sikkerheten fylles opp senest én måned etter utbetalingstidspunktet. Sikkerhetsstiller er ikke forpliktet til å fylle opp sikkerheten, jf. advokatforskriften § 2-5 sjette ledd.

Sikkerhetsstillers ansvar per oppdrag per skadelidte er begrenset til kr 2 mill. jf. Advokatforskriften § 2-5 femte ledd.

2.4. Oppgjør under sikkerhetsstillelse

Skadelidte kan kreve dekning direkte fra sikkerhetsstilleren uten først å rette krav mot advokaten. Sikkerhetsstilleren kan ikke gjøre gjeldende andre innsigelser overfor skadelidte enn de innsigelser advokaten selv har i forhold til skadelidte.

Sikkerhetsstilleren kan overfor skadelidte ikke påberope at det er foretatt utbetalinger under sikkerheten, med mindre Tilsynsrådet for advokatvirksomhet er varslet om utbetalingen senest samtidig med at utbetalingen fant sted.

2.5. Regress

Sikkerhetsstiller har rett til å kreve full regress for enhver utbetaling under sikkerhetsstillelsen. Regress gjøres primært mot profesjonsansvarsforsikringen. Dersom kravet helt eller delvis ikke dekkes av forsikringen, kan regress på udekket beløp fremmes mot advokaten.

2.6. Opphør / oppsigelse av sikkerhet

Sikkerheten kan sies opp, men oppsigelse av sikkerheten eller bortfall på annen måte kan ikke gjøres gjeldende overfor skadelidte før tre måneder etter at Tilsynsrådet for advokatvirksomhet har mottatt melding om bortfallet. Stilles ny sikkerhet før utløpet av denne perioden, blir bortfallet av tidligere sikkerhet virksom fra det tidspunkt ny sikkerhet er stilt.

3. Sikkerhetsstillelse (utvidelse) for eiendomsmegling

3.1. Hvem omfattes av sikkerheten

Advokat som driver eiendomsmegling iht. eiendomsmeglingsloven § 1-2 (2), samt eiendomsmeglingsforetak med advokat som fagansvarlig, og som har tegnet særskilt sikkerhetsstillelse for dette.

3.2. Hva omfatter sikkerheten

Sikkerheten dekker det ansvar som kan pådras under utøvelse av eiendomsmeglingsvirksomhet i henhold til eiendomsmeglerforskriften kap 2.

Herunder omfattes tilbakeføring av provisjon/godtgjørelse iht. tvangskraftig beslutning eller dom.

3.3. Sikkerhetens størrelse

Sikkerhet stilles overfor Finanstilsynet med kr 30 mill. jf. eiendomsmeglingsforskriften § 2-2.

Ved reduksjon av sikkerheten som følge av utbetalinger, skal sikkerheten fylles opp senest en måned etter utbetalingstidspunktet. Sikkerhetsstiller er ikke forpliktet til å fylle opp sikkerheten.

Sikkerhetsstillers ansvar per oppdrag per skadelidt er begrenset til kr 10 mill.

3.4. Ansvar for premie

Dersom det er tegnet sikkerhetsstillelse og forsikring for eiendomsmeglingsforetak med advokat som fagansvarlig, er foretaket og advokaten solidarisk ansvarlige for innbetaling av premien.

3.5. Oppgjør under sikkerhetsstillelse

Skadelidte kan kreve dekning direkte fra sikkerhetsstilleren uten først å rette krav mot advokaten eller foretaket. Sikkerhetsstilleren kan ikke gjøre gjeldende andre innsigelser overfor skadelidte enn de innsigelser advokaten eller foretaket selv har i forhold til skadelidte.

Sikkerhetsstilleren kan overfor skadelidte ikke påberope at det er foretatt utbetalinger under sikkerheten med mindre Finanstilsynet er varslet om utbetalingen senest samtidig med at utbetalingen fant sted.

3.6. Regress

For regress gjelder bestemmelsen i pkt. 2.5 tilsvarende.

3.7. Opphør / oppsigelse av sikkerhet

Sikkerheten kan sies opp, men oppsigelse av sikkerheten eller bortfall på annen måte kan ikke gjøres gjeldende overfor skadelidte før tre måneder etter at Finanstilsynet har mottatt melding om bortfallet. Stilles ny sikkerhet før utløpet av denne perioden, blir bortfallet av tidligere sikkerhet virksom fra det tidspunkt ny sikkerhet er stilt.

4. Profesjonsansvarsforsikring for advokatvirksomhet

4.1. Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for deltaker i Advokatforeningens kollektive profesjonsansvarsforsikring.

For advokatvirksomhet i selskaps form omfatter forsikringen både det ansvar som selskapet kan pådra seg og det personlige ansvar til den angjeldende advokat/advokatfullmektig.

Forsikringen omfatter også direkte ansvar som ansatte pådrar seg hvis ansvaret etter skadeserstatningsloven § 2-1 kunne vært gjort gjeldende overfor arbeidsgiveren, og formuesskaden ikke er voldt av de(n) ansatte ved forsett.

4.2. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar i egenskap av advokat eller advokatfullmektig.

4.3. Hva forsikringen ikke omfatter (unntak)

Forsikringen omfatter ikke:

- 4.3.1. Forsettlig voldt skade.
- 4.3.2. Ansvar som sikrede har påtatt seg å bære og som går ut over det som følger av alminnelig erstatningsrett, herunder ved inneståelseserklæringer og annet ansvar som alene bygger på garanti, kausjon, kontrakt, tilsagn eller annen avtale.
- 4.3.3. Ilagte straffebøter.
- 4.3.4. Ansvar overfor følgende personer og foretak som identifiseres med sikrede:
  - sikredes nærstående
  - sikredes arbeidsgiver og selskap i samme konsern som sikredes arbeidsgiver, jf. aksjeloven § 1-3
  - sikredes arbeidsgivers eiere dersom disse er advokater som utøver advokatvirksomhet i samme eller tilknyttet advokatfirma
  - selskap der sikredes eller dennes familie har eierinteresser som gir bestemmende innflytelse

Som nærstående regnes ektefelle, sikredes og ektefellens foreldre, søsken og barn samt deres ektefeller. Samboere likestilles med ektefeller. Med samboere menes personer med felles husholdning som lever i et ekteskapslignende forhold, og som i følge Folkeregisteret har samme bopel.

- 4.3.5. Ansvar for skade/tap forårsaket i virksomhet som:
  - leder eller medlem av styre
  - medlem av gjeldsnemnd, bortsett fra ledervervet
  - medlem av kreditorutvalg
  - bostyrer/bobestyrer, og som sikrede har plikt til å stille sikkerhet for i henhold til konkursloven § 87 og skifteloven § 91 a
- 4.3.6. Deltakeransvar i ansvarlig selskap.
- 4.3.7. Ansvar for skade eller tap som advokat som har tegnet forsikring som bedriftsadvokat forvolder ved virksomhet i ansettelsesforholdet eller ved bivirksomhet ut over de rammer som er definert i vilkårenes bestemmelser om generelle forhold.

- 4.3.8. Ansvar for skade eller tap som advokat som har tegnet forsikring som organisasjonsadvokat forvolder ved bistand til andre enn medlemmene, eller ved bivirkning ut over de rammer som er definert i vilkårenes bestemmelser om generelle forhold.
- 4.3.9. Ansvar for skade eller tap som forvoldes av advokat med utenlandsk advokatbevilling som praktiserer i henhold til tillatelse fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og skaden eller tapet skyldes virksomhet utenfor tillatelsen.
- 4.3.10. Erstatningsansvar som skyldes faktisk eller angivelig omstendighet som har blitt meldt til tidligere forsikringsgiver eller en forsikringsmegler eller en agent dersom skaden omfattes av tidligere forsikring.
- 4.3.11. Ansvar for å tilbakeføre salær, godtgjørelse eller provisjon.
- 4.3.12. Erstatning, oppreisning eller motparts saksomkostninger dersom dette er pålagt sikrede i medhold av skadeserstatningsloven §§ 3-5 og 3-6.
- 4.3.13. Ansvar pådratt ved eiendomsmegling.

4.4. Utvidet dekning for mediehandtering

4.4.1. Hva utvidelsen omfatter

Utvidelsen omfatter kostnader til PR-/medierådgivning med en begrensning per forsikringstilfelle på:

- tre timer rådgivning dersom forsikringstilfellet ikke har vært omtalt i media
- 10 timer rådgivning per forsikringstilfelle (total begrensning per forsikringstilfelle, inklusiv eventuell rådgivning forut for omtale i media)

I tillegg gjelder følgende begrensninger:

- 20 timer rådgivning per advokat/sikret per år.
- samlet begrensning på kr 500.000 per år for alle skadetilfeller som rammer medlemmene av Advokatforeningens kollektive profesjonsansvarsforsikring

Rådgivningen ytes av særskilt kommunikasjonsbyrå i henhold til avtale med forsikringsgiver.

4.4.2. Når gjelder utvidelsen (forsikringstilfellet):

Utvidelsen gjelder for følgende hendelser:

- at medier innhenter opplysninger vedrørende disiplinæavgjørelser der advokaten har fått sanksjonene advarsel eller innberetning til Advokatbevillingsnemnden, eller
- at medier omtaler påstander om mulig deltakelse eller involvering i kriminell handling knyttet til advokatvirksomheten, eller
- at medier omtaler disiplinæavgjørelser der advokaten har fått sanksjonene advarsel eller innberetning til Advokatbevillingsnemnden, eller
- at medier omtaler påstander om mulig kriminell handling forvoldt av den sikrede advokat i vedkommendes advokatvirksomhet, eller
- andre situasjoner hvor det etter forsikringsgivers oppfatning er nærliggende å anta at medier vil fremme påstand om dårlig utført advokatarbeid.

Det er en forutsetning for forsikringsdekning ut over tre timer rådgivning at medieomtalen:

- har funnet sted i minst to dager
- har funnet sted på nettaviser eller dagsaviser med mer enn 30.000 daglige lesere, på riksdekkende TV eller på radiostasjoner med mer enn 30.000 lyttere for det aktuelle program.

- med stor sannsynlighet kan gi advokatene negativt, eller redusert positivt omdømme med mulig reduksjon i fremtidig inntektsmulighet eller oppdragsmengde.

Avgjørelser vedrørende hvorvidt en sak faller innenfor denne utvidelsen foretas av Advokatforeningen og forsikringsgiver i samarbeid, og avgjørelsen er endelig.

4.4.3. Tilbakebetaling eller regress:

Forsikringsgiver har rett til regress hhv. tilbakebetaling av utbetalte kostnader i henhold til punkt 4.7.2 dersom sikrede blir funnet skyldig i straffbart forhold i henhold til rettskraftig avgjørelse (dom eller forelegg).

4.5. Hvor gjelder forsikringen

Forsikringen gjelder ansvar som pådras i hele verden med unntak for krav som fremsettes i medhold av rettsreglene i USA og Canada, eller krav som fremmes for disse lands domstoler.

Med mindre annet er avtalt gjelder forsikringen bare ansvar som er pådratt i forbindelse med sikredes virksomhet fra kontor i Norge.

4.6. Når gjelder forsikringen

4.6.1. Krav fremsatt

Forsikringen gjelder krav fremsatt i forsikringsperioden, hvor tapet har sin årsak i forhold etter 1. januar 1987.

Krav anses fremsatt på det tidspunkt sikrede eller forsikringsgiver første gang mottar skriftlig krav om erstatning eller skriftlig melding som angir at erstatningskrav vil bli reist mot sikrede eller forsikringsgiver.

4.6.2. Etterdekning – run off

Advokatforeningens kollektive ansvarsforsikring dekker også krav rettet mot sikrede som på det tidspunkt krav fremsettes:

- har sluttet å praktisere og ikke har kjøpt ny forsikring, eller
- har endret forsikringskategori til bedriftsadvokat eller organisasjonsadvokat og denne forsikringen ikke omfatter skaden, og skaden er forårsaket før praksisen opphørte eller ble endret.

For slike skader gjelder de vilkårene som var gjeldende på praksisens opphørs- eller endringstidspunkt. Det er en forutsetning at vedkommende hadde profesjonsansvarsforsikring i Advokatforeningens kollektive ordning i kraft ved praksisens opphørstidspunkt, samt at skaden er forårsaket etter 1. januar 1987.

4.7. Forsikringssum

4.7.1. Forsikringssummen er angitt i forsikringsbeviset. Angitt forsikringssum gjelder per skadetilfelle.

4.7.2. Omkostninger for ekstern advokat og annen sakkyndig bistand dekkes i tillegg til forsikringssummen. Engasjement av ekstern advokat eller annen sakkyndig bistand er nærmere regulert under pkt. 7.2.

4.7.3. Ved skadesaker hvor flere advokater og/eller advokatfullmektiger i samme firma har medvirket til ett og samme skadetilfelle, er forsikringen begrenset til en sum tilsvarende den forsikringssum som er tegnet av den av de involverte med høyest forsikringssum.

4.8. Sikkerhetsforskrifter

Ved oppdrag tilknyttet fast eiendom som kan utføres uten krav til særskilt sikkerhet i henhold til eiendomsmeglingsloven, eller der sikrede skal foreta oppgjør mellom parter vedrørende skip

eller løsøre registrert i realregister, gjelder sikkerhetsforskriftene i punkt 5.7. tilsvarende.

Ved brudd på sikkerhetsforskrifter kan sikrede helt eller delvis miste retten til erstatning, jf. FAL § 4-8.

5. Profesjonsansvarsforsikring for eiendomsmegling

Formuesskadeforsikring for eiendomsmeglingsvirksomhet er en obligatorisk utvidelse dersom det er stillet sikkerhet for eiendomsmegling. Det beregnes tilleggspremie for slik utvidet forsikring.

5.1. Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for de av medlemmene av Advokatforeningens kollektive profesjonsansvarsforsikring som har tegnet separat sikkerhetsstillelse for eiendomsmegling.

Forsikringen omfatter også direkte ansvar som ansatte pådrar seg hvis ansvaret etter skadeserstatningsloven § 2-1 kunne vært gjort gjeldende overfor arbeidsgiveren, og formuesskaden ikke er voldt av de(n) ansatte ved forsett.

I eiendomsmeglerforetak med advokat som fagansvarlig, er foretaket, samt ansatte medforsikret under fagansvarliges ansvarsforsikring.

For eiendomsmeglingsvirksomhet i eiendomsmeglingsforetak med advokat som fagansvarlig er det en forutsetning for forsikringens gyldighet at:

- eiendomsmeglingsforskriften § 2-8 er oppfylt, og
- advokaten, eventuelt sammen med andre advokater i samme advokatfirma, direkte eller indirekte er eier av mer enn 50% av eiendomsmeglingsforetaket.

Det kan i særlige tilfeller gjøres unntak fra forutsetningene om eierskap dersom rutiner for kontroll og oppfølging anses tilstrekkelig. Søknad om unntak sendes Advokatforeningen.

5.2. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar i egenskap av eiendomsmegler.

5.3. Hvor gjelder forsikringen

Forsikringen gjelder ansvar for meglingsoppdrag i tilknytning til fast eiendom i Norden som er pådratt i forbindelse med sikredes virksomhet fra kontor i Norge.

5.4. Når gjelder forsikringen

For forsikring i egenskap av eiendomsmegler gjelder bestemmelsene i punkt 4.6. tilsvarende.

For sikrede som ikke tidligere har dekket eiendomsmeglingsvirksomhet gjennom forsikring, gjelder forsikringen for eiendomsmegling kun for skader som er forårsaket mens forsikringen var i kraft.

5.5. Hva forsikringen ikke omfatter

For forsikring i egenskap av eiendomsmegler gjelder unntakene i punkt 4.3 tilsvarende.

5.6. Forsikringssum

- 5.6.1. Forsikringssummen er angitt i forsikringsbeviset. Angitt forsikringssum gjelder per skadetilfelle og per forsikringsår. Den angitte beløpsbegrensning gjelder også dersom flere advokater og/eller advokatfullmektiger i samme firma har medvirket til ett og samme skadetilfelle.
- 5.6.2. Omkostninger for ekstern advokat og annen sakkyndig bistand dekkes i tillegg til forsikringssummen. Engasjement av ekstern advokat eller annen sakkyndig bistand er nærmere regulert i pkt. 7.2.

5.7. Sikkerhetsforskrifter

Sikkerhetsforskriftene gjelder for skader forårsaket etter 1.1.1990. For skader forårsaket før 1.1.1990 gjelder de eventuelle sikkerhetsforskrifter eller handlingsregler som gjaldt på det tidspunkt skaden ble forårsaket.

Ved brudd på sikkerhetsforskrifter eller handlingsregler kan sikrede helt eller delvis miste retten til erstatning, jf. FAL § 4-8.

Følgende sikkerhetsforskrifter gjøres gjeldende for sikrede, som skal:

- 5.7.1. Sørge for tinglysning av sikringsobligasjon minst tilsvarende kjøpesummen, samt forbud mot salg og pantsettelse uten samtykke fra sikrede.
- 5.7.2. Innhente bekreftet grunnboksutskrift ved omsetning av eiet eiendom (inkl. eierseksjon) og andeler i borettslag, og ved salg av bolig tilknyttet boligaksjeselskap, innhente skriftlig bekreftelse fra selskapets forretningsfører om hvem som er aksjeeier og noterte heftelser.
- 5.7.3. Innhente kopi av selskapsavtaler ved overdragelse av andeler i eiendoms-ANS eller aksjer i boligaksjeselskaper.
- 5.7.4. Kontrollere at selgeren, hvis vedkommende selv ikke har hjemmel til eiendommen, gjennom avtale eller på annen rettslig måte har adgang til å selge eiendommen, og sørge for at kjøper får rettsvern for sitt erverv.
- 5.7.5. Sette oppgjøret inn på særskilt konto i partenes navn dersom det gjelder omsetning av eiendom med verdi over kr 20 mill. Oppgjøret foretas av banken etter skriftlig instruks fra sikrede som er undertegnet av begge parter.
- 5.7.6. Innhente skriftlig bekreftelse fra långiver for at låntaker har gitt långiver skriftlig fullmakt om utbetaling av hele beløpet til sikrede.
- 5.7.7. Kontrollere at samtlige heftelser kjøperen ikke skal overta er innfridd før utbetaling av restbeløpet foretas til selgeren.
- 5.7.8. Aldri overlate til selgeren/klienten å innfri heftelsene selv.
- 5.7.9. Aldri avgi inneståelseserklæringer uten i forbindelse med oppdrag som omfatter å forestå oppgjøret mellom partene.
- 5.7.10. For advokat som er fagansvarlig gjelder i tillegg at advokaten plikter å oppfylle eiendomsmeglingsforskriften § 2-8.

6. Kriminalitetsforsikring

Kriminalitetsforsikringen er inkludert i Advokatforeningens sikkerhetsstillelse og profesjonsansvarsforsikring.

6.1. Hvem forsikringen gjelder for – sikrede

Forsikringen gjelder for medlemmer av Advokatforeningen som har tegnet profesjonsansvarsforsikring gjennom Advokatforeningen.

I denne forsikringen er sikrede definert til å være:

- det individuelle medlemmet i Advokatforeningen
- vedkommendes personlige foretak hvor det utøves advokatvirksomhet
- sikredes andel av foretak hvor det utøves advokatvirksomhet
- sikredes andel av firma hvor det utøves inkassovirksomhet i medhold av norsk advokatbevilling med sikkerhetsstillelse etter domstoloven § 222
- sikredes andel av foretak hvor det utøves eiendomsmeglingsvirksomhet i medhold av norsk advokatbevilling med sikkerhetsstillelse etter domstoloven § 222
- sikredes andel i eiendomsmeglingsforetak med advokat som fagansvarlig dersom advokaten direkte eller indirekte er eier av mer enn 50 % av eiendomsmeglingsforetaket

Det forutsettes at advokaten har tegnet profesjonsansvarsforsikring for eiendomsmeglingsvirksomheten gjennom Advokatforeningen.

6.2. Hva forsikringen omfatter

6.2.1. Formuestap – definisjon

Med formuestap skal forstås direkte økonomisk tap som ikke er oppstått som følge av fysisk skade på person eller ting.

6.2.2. Formuestap påført sikrede

Forsikringen omfatter formuestap som påføres sikrede som følge av en straffbar handling av enhver art forsettlig begått av sikredes ansatte eller en tredjemann for å oppnå egen personlig vinning eller med forsett å påføre sikrede en skade.

Forsikringen omfatter også formuestap som følge av en straffbar handling når det etter en politimessig etterforskning fremgår at den eller de som har forårsaket tapet ikke kan identifiseres eller dersom sikrede kan føre bevis som uten rimelig tvil viser at formuestapet er forårsaket av ukjent person.

6.2.3. Formuestap påført tredjemann

Forsikringen omfatter også sikredes ansvar for formuestap som direkte er påført en tredjemann ved en straffbar handling begått av en av sikredes ansatte med forsett for å oppnå egen personlig vinning eller med forsett å påføre tredjemann en skade, dersom sikrede i henhold til gjeldende rett er forpliktet til å erstatte et slikt tap.

Forsikringen omfatter bot eller lignende avtalt tap som følge av kontraktsbrudd som sikrede er rettslig forpliktet til å betale dersom slik plikt er en direkte følge av et formuestap som er dekket av forsikringen. Erstatning for bot er begrenset til 10 % av den forsikringssum som fremgår i forsikringsbeviset.

6.2.4. Ansatte – definisjon

Som ansatte skal forstås personer som er ansatt hos sikrede, samt:

- midlertidig ansatte og vikarer,
- enhver ekstern konsulent som utfører oppdrag for sikrede,

- en tredjemann som er engasjert av sikrede i den perioden denne utfører arbeid på sikredes forretningsområde og som er underlagt sikredes instruksjon og kontroll.

6.2.5. Virus

Denne forsikring omfatter sikredes merkostnader til rekonstruksjon eller gjenoppretting av data som følge av virus i programvaren eller andre elektronisk lagrede data eller opplysninger uansett om det kan bevises hvorvidt viruset kan henføres til en straffbar handling eller ikke.

Erstatning for merkostnadene som nevnt ovenfor, er begrenset til 10 % av forsikringssummen som fremgår i Forsikringsbeviset.

6.2.6. Rekonstruksjon av data og dokumenter

Forsikringsdekning for rekonstruksjon omfatter omkostninger til å reproducere eller gjenopprette elektroniske data dersom slik data eller informasjon blir reparert eller forsøkt gjenopprettet.

Erstatningen er begrenset til:

- Sikredes utgift til innleid teknisk bistand med henblikk på overførsel eller kopiering av data som sikrede selv har stilt til rådighet og
- nødvendige og rimelige omkostninger til å skrive på nytt eller endre programvare eller systemer dersom en slik omskrivning eller endring er nødvendig for å rette opp eller reparere programmer eller for å endre sikkerhetskoder som følge av tap som er omfattet av forsikringen.

Forsikringen omfatter nødvendige og rimelige meromkostninger for sikrede som er en direkte følge av en straffbar handling. Erstatningen er begrenset til 10 % av forsikringssummen som fremgår i Forsikringsbeviset.

6.2.7. Kostnader til rettshjelp

Forsikringen omfatter innenfor forsikringssummen nødvendige og rimelige kostnader for å ivareta sikredes interesser i forbindelse med rettslige skritt som er iverksatt mot sikrede som følge av tredjemanns tap som er dekket under denne forsikring under forutsetning av at tapet overstiger den egenandel som er angitt i forsikringsbeviset. Denne dekningsutvidelsen omfatter ikke tredjemanns utgifter for å fastslå eget tap eller tapets omfang med mindre disse inngår som en del av erstatningsbeløpet.

Forsikringsgiver avgjør om det skal innhentes ekstern bistand fra advokat eller annen sakkyndig, og hvilke advokater eller sakkyndige som skal benyttes. Ved valg av ekstern bistand kan det legges vekt på sikredes ønske.

Kostnader til advokat eller sakkyndig som er engasjert av sikrede selv, dekkes bare etter godkjenning fra forsikringsgiver. Er slike advokatkostnader pådratt før sikrede har meldt kravet til forsikringsgiver, omfattes disse ikke av forsikringen med mindre forsikringsgiver finner at særlige grunner tilsier at de likevel skal dekkes.

6.3. Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder tap som påføres eller ansvar som pådras i hele verden med unntak for krav som fremsettes i medhold av rettsreglene i USA og Canada, eller krav som fremmes for disse lands domstoler.

Med mindre annet er avtalt gjelder forsikringen bare ansvar som er pådratt i forbindelse med sikredes virksomhet fra kontor i Norge.

6.4. Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder formuestap som første gang konstateres i forsikringsperioden.

Et formuestap anses som konstatert på det tidspunkt da sikrede første gang får kunnskap om omstendigheter som vedkommende måtte forstå at kunne medføre formuestap for sikrede. Dette gjelder selv om formuestapets størrelse eller nærmere detaljer ennå ikke er kjent.

Sikredes erstatningsansvar som skyldes tredjemanns formuestap, anses konstatert på det tidligste tidspunkt tapet konstateres som nevnt ovenfor og kravet første gang blir fremsatt mot sikrede.

Dersom forsikringen ikke fornyes eller erstattes av tilsvarende forsikring, gjelder forsikringen også for tap som konstateres innen seks måneder etter utløpet av forsikringsperioden dersom tapet er forårsaket av en straffbar handling begått før forsikringsperiodens opphør.

6.5. Forsikringssum

Den forsikringssum som fremgår i forsikringsbeviset er den høyeste erstatning som forsikringssiver er forpliktet til å betale i forsikringsperioden.

Renter i henhold til FAL kommer i tillegg til forsikringssummen.

6.6. Serieskadeklausul

Formuestap som er påført sikrede ved en sammenhengende serie handlinger som begås av samme person alene eller i medvirkning med andre, anses for å utgjøre et enkelt forsikringstilfelle. Dette gjelder også formuestap som er utført av ukjent person dersom omstendighetene viser at det med rimelighet må antas at formuestapet er påført av samme person, alene eller i samarbeide med andre ved en sammenhengende serie av handlinger.

6.7. Hva forsikringen ikke omfatter (unntak)

Formuestap omfatter ikke:

- 6.7.1. indirekte tap eller konsekvenstap, herunder tap av inntekt, med mindre dette uttrykkelig fremgår av andre bestemmelser i vilkårene
- 6.7.2. tap som skyldes avsløring av forretningshemmeligheter - herunder produksjonsprosesser eller annen fortrolig informasjon uansett om slik informasjon eller hemmelighet er beskyttet ved patent, varemerke, opphavsrett eller annen immateriell rettighet,
- 6.7.3. tap av eller skade på sikredes løsøre, inklusive datamaskiner, maskinpark, inventar og varelager begått av andre enn ansatte, samt skade på eller tap av sikredes faste eiendom,
- 6.7.4. bøter, "punitive damages" og "exemplary damages," avgifter, skatter og interesser som det ikke er lovlig adgang til å forsikre,
- 6.7.5. tap eller skade som bare kan påvises ved resultatberegning eller lagerlister (svinn),
- 6.7.6. tap som følge av straffbar handling begått av en ansatt som på tidspunktet da den straffbare handling ble begått hadde eller kontrollerte mer enn 5 % av sikredes eller den tapsberørte enhets aksjekapital eller stemmerettigheter eller - dersom forsikrede enhet ikke er et aksjeselskap - av en interessent, partner, komplementar eller tilsvarende,
- 6.7.7. tap som følge av en straffbar handling begått av en ansatt eller tredjeperson etter det tidspunkt da en partner, direktør eller annen person i ledende stilling hos sikrede, og som ikke står i ledtog med eller opptrer i samarbeide med vedkommende ansatt eller tredjeperson, første gang får kunnskap om at personen har begått en straffbar handling som påfører sikrede et økonomisk tap.

6.8. Sikkerhetsforskrifter

Ved brudd på sikkerhetsforskrifter eller handlingsregler kan sikrede helt eller delvis miste retten til erstatning, jf. FAL § 4-8.

Følgende sikkerhetsforskrifter gjøres gjeldende:

Sikrede har plikt til å etablere sikkerhetsrutiner for å søke å oppdage straffbare handlinger mot sikrede. Slike sikkerhetsrutiner må sikre at banktransaksjoner over norske kr 25.000 godkjennes og utføres av minst to forskjellige personer. I tillegg skal det, minst hver annen måned, utføres kontroll av bankkonti av en annen person enn den eller de som har utført banktransaksjonene.

7. Behandling av erstatningskrav

7.1. Sikredes plikter ved mottatte krav (profesjonsansvarsforsikring eller sikkerhetsstillelse)

Når sikrede får kjennskap til at krav er fremsatt eller at krav vil bli fremsatt, skal dette uten ugrunnet opphold meldes skriftlig til forsikringsgiver/sikkerhetsstiller, jf. pkt. 4.6.

Uten samtykke fra forsikringsgiver/sikkerhetsstiller må sikrede ikke innrømme noen erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav.

Sikrede plikter for egen regning å gi forsikringsgiver/sikkerhetsstiller alle opplysninger av betydning for sakens behandling, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

7.2. Forsikringsgivers/sikkerhetsstillers plikter ved mottatte krav (profesjonsansvarsforsikring eller sikkerhetsstillelse)

Ved krav mot sikrede, hvor kravet med sannsynlighet omfattes av forsikringen, og hvor kravet overstiger egenandelen, forplikter forsikringsgiver seg til å:

- utrede ansvarsspørsmålet
- forhandle med kravstiller/skadelidte,
- prosedere sikredes sak, hvis det blir reist søksmål mot noen som er sikret etter forsikringsavtalen
- betale skadeserstatning

Forsikringsgiver avgjør om det skal innhentes ekstern bistand fra advokat eller annen sakkyndig, og hvilke advokater eller sakkyndige som skal benyttes. Ved valg av ekstern bistand kan det legges vekt på sikredes ønske.

Kostnader til advokat eller sakkyndig som er engasjert av sikrede selv, dekkes bare etter godkjenning fra forsikringsgiver. Er slike advokatkostnader pådratt før sikrede har meldt kravet til forsikringsgiver, omfattes disse ikke av forsikringen med mindre forsikringsgiver finner at særlige grunner tilsier at de likevel skal dekkes.

Er forsikringsgiver/sikkerhetsstiller villig til å ordne en sak i minnelighet, eller betale ansvarssummen i henhold til en domsavgjørelse, svarer ikke forsikringsgiver eller sikkerhetsstiller for videre utgifter ved tvisten.

Forsikringsgiver eller sikkerhetsstiller har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

7.3. Sikredes plikter ved oppdagelse av kriminelle forhold (kriminalitetsforsikringen)

Dersom sikrede får kunnskap om formuestap som kan skyldes kriminelle forhold som konstateres i forsikringsperioden skal sikrede uten ugrunnet opphold melde forholdet til forsikringsgiver

Dersom det er avdekket et straffbart forhold skal sikrede uten ugrunnet opphold:

- anmelde forholdet til politiet
- bistå forsikringsgiver med alle opplysninger og dokumentasjon i forbindelse med behandling av tapet.

Sikrede må ikke erkjenne erstatningsplikt eller godkjenne erstatningskrav uten forsikringsgivers samtykke om hvordan skaden skal behandles.

7.4. Dokumentasjon av tap ved oppdagelse av kriminelle forhold (kriminalitetsforsikringen)

Sikrede kan selv velge å dokumentere tapet for egen regning, eller benytte en uavhengig konsulent for å fastslå skadetilfellet. Sikrede utpeker en uavhengig konsulent etter avtale med forsikringsgiver. Den utvalgte konsulenten skal:

- undersøke de faktiske omstendigheter omkring tapet
- fastsette tapets størrelse
- fastslå om sikredes kontrollprosedyrer ble brutt eller omgått
- gi anbefalinger om å forebygge lignende tap i fremtiden, og
- utarbeide en rapport på norsk eller engelsk (to eksemplarer) som leveres til sikrede og forsikringsgiver.

Ved undersøkelsen skal Advokatforeningens retningslinjer for private granskninger følges så langt de passer.

Forsikringsgiver betaler omkostningene for bruk av konsulenten dersom tapet er dekket av forsikringen. Dersom tapet ikke er erstatningsmessig, fordeles kostnadene likt mellom sikrede og forsikringsgiver. Det trekkes ingen egenandel i omkostninger til konsulenten, og slike omkostninger dekkes i tillegg til den forsikringssum som fremgår i forsikringsbeviset.

Såfremt sikrede og forsikringsgiver etter vurdering av konsulentfirmaets rapport ikke kan oppnå enighet om hvorvidt og i hvilket omfang det foreligger en dekningsmessig formuesskade, kan hver av partene kreve spørsmålet avgjort ved voldgift i henhold til reglene i voldgiftsloven av 14. mai 2004 nr. 25.

Forsikringsgiver betaler omkostningene til voldgiftsretten dersom tapet er dekket av forsikringen. Dersom tapet ikke er erstatningsmessig, fordeles kostnadene likt mellom sikrede og forsikringsgiver. Spørsmålet om dekning av partenes egne prosessomkostninger avgjøres av voldgiftsretten.

7.5. Serieskadeklausul

Krav som fremmes mot sikrede og som utspringer fra samme eller gjentatte ansvarsbetingende handlinger eller unnlaterer tilknyttet samme oppdrag, skal anses som ett skadetilfelle og anses for å være fremsatt på det tidspunkt da første krav ble fremsatt mot sikrede.

7.6. Egenandel for forsikring

Ved ethvert skadetilfelle, herunder skadetilfeller som kun omfatter kostnader, betaler sikrede selv en egenandel. Egenandelen utgjør 30 % av enhver utbetaling, minimum kr 50.000 og maksimum kr 100.000.

Mellom den sikrede og skadelidte må det ikke inngås avtale om at egenandelen helt eller delvis skal ettergis, og den sikrede må ikke dekke andelen ved særskilt forsikring. Er disse bestemmelser overtrådt, bortfaller forsikringsgivers ansvar.

7.7. Begrensninger i Forsikringsgivers erstatningsplikt

Forsikringsgiver svarer ikke for tap eller økning eller skade som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv og vulkaniske utbrudd, atomkjernereaksjoner, krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

7.8. Svik mot forsikringsgiver

Den som gjør seg skyldig i svik mot forsikringsgiver taper enhver rett etter forsikringsavtalen. Har sikrede flere forsikringsavtaler med forsikringsgiver, taper sikrede også rett til erstatning etter disse ved samme hendelse, og forsikringsgiver kan med en ukes varsel si opp enhver forsikringsavtale med sikrede.

7.9. Foreldelse

Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det.

7.10. Adresse

Chartis

Besøksadresse: Fridtjof Nansens plass 4

Postadresse: PB 1588 Vika, 0118 Oslo

Org.nr: 850 567 352

02203
ADVOKATFORSIKRINGEN
For medlemmer av Advokatforeningen